

Visie op Sport & Bewegen

Herijking 2022

BorneSport
altijd in beweging

Gemeente Borne

Inhoud

1. Inleiding 3
   - 1.1 Visie op Sociaal Domein 3
   - 1.2 Lokaal Sport- en Preventieakkoord 4
   - 1.3 Project ’t Wooldrik 4
   - 1.4 Verzelfstandiging van de sport 4
   - 1.5 Buurtsportcoaches 4
2. Visie op Sport en Bewegen 5
   - 2.1 Accommodaties en openbare ruimte 6
   - 2.2 Sport brengt mensen in beweging 7
   - 2.3 Positieve gezondheid 7
   - 2.4 Vitale sportverenigingen 8
   - 2.5 Motorische ontwikkeling 9
3. Vooruitblik 10

1. Inleiding

Borne Sport, *altijd in beweging.* De gemeente Borne is letterlijk en figuurlijk in beweging, want in de afgelopen periode (en nog steeds) zijn er veel lokale ontwikkelingen gaande. Denk aan de nieuwe visie op het sociaal domein, het Lokaal Sport en Preventieakkoord en de ontwikkelingen van strategisch project 't Wooldrik en de verzelfstandiging van de sport in een Sportbedrijf. Tijd dus voor een herijking van de "Visie op Sport en Bewegen", die in 2017 is vastgesteld.

Sport levert een bijdrage aan een actieve en gezonde gemeente. En dat inwoners behoefte hebben aan sport en bewegen, dat heeft de coronacrisis ons wel geleerd. Behoefte om samen te sporten, op de vereniging, bij de sportschool of in de openbare ruimte. Maar ook behoefte om samen van sport te genieten, elkaar te ontmoeten, mee te doen aan sportevenementen of het bezoeken van een wedstrijd. En natuurlijk de bijdrage die het sporten levert aan de gezondheid en sterker afweersysteem. Sport levert dus een bijdrage aan een gezonde leefstijl, maar stimuleert ook verbinding, normen & waarden, sociale activering, ontmoeting, sociale cohesie en participatie. Zoals het NOC*NSF mooi verwoord: "We winnen veel met sport".

1.1 Visie op Sociaal Domein

In oktober 2021 is de nieuwe Visie op Sociaal Domein vastgesteld. De missie is: "Een inclusief, veilig, gezond en sociaal Borne waar onze inwoners de ruimte hebben om naar eigen kunnen en wens, mee te doen. Inwoners nemen verantwoordelijkheid voor hun eigen leven, zorgen voor zichzelf en voor elkaar. Als dat niet lukt, bieden we passende hulp en ondersteuning". Met het visiedocument is samenhang aangebracht tussen alle beleidsterreinen binnen het sociaal domein en fungeert als een paraplu voor de herijking van de "Visie op Sport en Bewegen".

1.2 Lokaal Sport- en Preventieakkoord

In het voorjaar van 2020 is er vanuit het Nationaal Sportakkoord gewerkt aan een Lokaal Sportakkoord voor Borne. Dit akkoord is ontwikkeld in samenwerking met diverse maatschappelijke partners; sportverenigingen, fysiotherapeuten, wijkverpleging en de ambassadeur voor het aangepast sporten. De drie ambities uit het Lokaal Sportakkoord zijn (1) Vitale Sportverenigingen, (2) Inclusief Sport en Bewegen en (3) Topsport die inspireert!. Het akkoord is van de maatschappelijke partners en Borne Sport heeft een regisserende en stimulerende rol bij de uitwerking hiervan. Met de komst van een Nationaal Preventieakkoord wordt er nu ook aan een Lokaal Preventieakkoord gewerkt, waarbij preventie van het gebruik van genotsmiddelen en het stimuleren van een gezonde leefstijl centraal staan. De nadruk ligt op het vergroten van de weerbaarheid (mensen in eigen kracht zetten) en het stimuleren van een positieve gezondheid. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij JOGG (gezonde jeugd, gezonde toekomst); een lokale en integrale aanpak waarin de fysieke en sociale omgeving waar de jeugd opgroeit, structureel gezonder wordt gemaakt.

1.3 Project ’t Wooldrik

‘Sportpark ’t Wooldrik is een plek voor sport, educatie, beweging, ontmoeting, verbinding en participatie’, dat is de ambitie voor ’t Wooldrik. Het project is op gedeeld in 3 fases; (1) renovatie zwembad, (2) vervangende nieuwbouw van sportcomplex ’t Wooldrik en basisscholen Jan Ligthart en ’t Oldhof en fase (3) een multifunctioneel beweegpark. Fase 1 is inmiddels afgerond en fase 2 bevindt zich in de fase waarin het ontwerp definitief wordt. De sloop van het sporthallencomplex staat gepland voor juni ’22, waarna de bouwwerkzaamheden starten. Opening van het onderwijsgedeelte is voorzien bij aanvang schooljaar in augustus 2023 en het sportgedeelte december 2023.

1.4 Verzelfstandiging van de sport

De gemeente Borne heeft een principebesluit genomen tot het verzelfstandigen van de uitvoering van het sportbeleid. Het college heeft de Blos hiervoor de opdracht gegeven en die bestaat uit 3 fases: (1) een scenariostudie, (2) een organisatieplan met een meerjarige begroting en (3) de implementatie. Uitgangspunten van de Blos met betrekking tot het op te richten Sportbedrijf zijn: niet duurder, niet slechter, korte lijnen, Borns, goed voor de verenigingen en de bezoekers en veilig (fietsroutes en parkeren en veilige toegankelijke gebouwen). Als alles volgens planning verloopt, is het Sportbedrijf per 1 januari 2023 operationeel.

1.5 Buurtsportcoaches

De buurtsportcoaches zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Visie op Sport en Bewegen. Zij zijn een belangrijke spin in het web en leveren een bijdrage aan sociaal maatschappelijke belangen: motorische ontwikkeling en fitheid, vitaliteit, participatie, verbinding, gezonde leefstijl, normen & waarden en sociale activering. (zie ook bijlage ‘Rapportage buurtsportcoaches 2018-2021’).

2. Visie op Sport en Bewegen

De visie van “Sport & Bewegen” is als volgt:

Een leven lang sport en bewegen voor alle inwoners van Borne en daarmee een gezonde leefstijl, ontmoeting, verbinding en participatie stimuleren.

Aan deze visie zijn de volgende ambities gekoppeld:

- Sport & bewegen mogelijk maken voor iedere inwoner in de openbare ruimte en het faciliteren van voldoende en kwalitatief goede en betaalbare accommodaties.
- Het stimuleren van sport & bewegen als onderdeel van de sociale basis (voorliggende voorziening), ten gunste van een gezonde en actieve leefstijl.
- Het bewust maken van inwoners van het belang van positieve gezondheid en het scheppen van verbinding in samenwerking met maatschappelijke partners.
- Het versterken van de vitaliteit van verenigingen door het versterken van de organisatiekracht en hun maatschappelijke rol in een gezonde sportomgeving.
- Het stimuleren van de motorische ontwikkeling en vaardigheden van de jeugd, waarmee een goede en gezonde basis voor de toekomst wordt gelegd.

2.1 Accommodaties en openbare ruimte

Sport & bewegen mogelijk maken voor iedere inwoner in de openbare ruimte en door het faciliteren van voldoende en kwalitatief goede en betaalbare accommodaties.

Openbare ruimte
Mede door de coronacrisis is sporten en bewegen in de openbare ruimte steeds aantrekkelijker geworden. Populair zijn wandelen, mountainbiken, bootcamp in het park of hardlopen. In grote steden zie je steeds vaker openbare fitness-achtige toestellen die vrij toegankelijk zijn. In fase 3 van strategisch project 't Wooldrik is een Multifunctioneel Beweegpark voorzien; een belevingspark waar bewegen, sporten, natuureducatie, recreatie en vrije tijd samenkomen en waar alle inwoners jong en oud, valide en minder valide mensen, (niet) verenigings-gebonden en individuele sporters de gelegenheid krijgen om in beweging te komen. Parkfaciliteiten zullen o.a. bestaan uit een trimbaan met beweegtoestellen, een skatepark, een fietscrossbaan, tafeltennistafel en een natuurlijke (water) speeltuin.

Accommodaties
De gemeente draagt zorg voor kwalitatief goede sportaccommodaties die verhuurd worden. Goede accommodaties zijn een belangrijke voorwaarde om diverse ambities te kunnen verwezenlijken. Een sportaccommodatie en een sportpark zijn plekken waar dagelijks veel mensen elkaar ontmoeten, of het nu gaat om sporters, vrijwilligers, publiek of recreanten. Door zorg te dragen voor een goed voorzieningenniveau kan iedere inwoner uitgedaagd worden om te sporten, in beweging te komen of te participeren in de samenleving.

Uitdagende omgeving
Een gezonde omgeving geeft kinderen de ruimte om te bewegen en spelen in een uitdagende, stimulerende, groene en rookvrije omgeving. Het schoolplein is één van de populairste plekken voor kinderen en kan daarmee (preventief) een bijdrage leveren aan de positieve gezondheid. Spelen en bewegen draagt bij aan de motorische ontwikkeling, het leren omgaan met winst en verlies en lekker buiten zijn. Juist nu waar kinderen veel tijd in een digitale omgeving (zowel onder als na schooltijd) doorbrengen. Kenmerkend van een uitdagende omgeving is ook dat het schoolplein na schooltijd veilig te gebruiken is. Een verlengde schooldag kan worden ingezet ter stimulatie, waarbij kinderen laagdrempelig in de eigen omgeving kunnen aansluiten bij een extra les bewegingsonderwijs, een sport(kennismaking) aanbod van een vereniging tot aan het onderhouden van een moestuin en het klaarmaken van een gezonde maaltijd. In samenwerking met het basisonderwijs, kinderopvangen en wijkorganisaties willen we werken aan een uitdagende omgeving.

Omgevingswet
De Omgevingswet gaat ervan uit dat burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en verenigingen in een vroeg stadium worden betrokken bij een besluitvormingsproces van de eigen omgeving. De Omgevingswet streeft nadrukkelijk een gezonde leefomgeving na, onder andere door actieve gezondheidsbevordering (positieve gezondheid). Het biedt dus mogelijkheden om lokale sport- en beweegstakeholders te betrekken bij het opstellen van de lokale omgevingsvisie en hiermee een bijdrage te leveren aan een gezonde en stimulerende omgeving. In de Omgevingsvisie speelt gezondheid ook een rol. Een stip op de horizon is dat de leefomgeving in Nederland inwoners verleidt tot een gezonde leefstijl. Dat kan door voldoende ruimte te creëren om te bewegen, te fietsen en te wandelen. Daarnaast zetten we in op gezonde en actieve mobiliteit waarbij meer wandelen en meer fietsen naar school, sport of werk gestimuleerd wordt.

2.2 Sport brengt mensen in beweging

Het stimuleren van sport & bewegen als onderdeel van de sociale basis (voorliggende voorziening), ten gunste van een gezonde en actieve leefstijl.

De basis voor de motorische ontwikkeling wordt al jong gelegd. Hoe jonger, hoe groter de impact op alle ontwikkelingsdomeinen. Bewegen heeft een positief effect op de gezondheid, is van belang bij de ontwikkeling van de hersenen en verhoogt sociale vaardigheden. Sportondersteuning activeert 'aan de voorkant', brengt mensen letterlijk en figuurlijk in beweging, verhoogt de eigenwaarde en het zelfvertrouwen en biedt mogelijkheden tot vrijwilligerswerk, ook door kwetsbare inwoners. Voor kwetsbare inwoners is meedoen en zelfredzaamheid geen vanzelfsprekendheid. Sport en bewegen biedt kansen voor mensen die minder meedoen in de samenleving. Denk aan ouderen die in een sociaal isolement zitten (ontmoeting) of mensen met een beperking (meedoen).

2.3 Positieve gezondheid

Positieve gezondheid stelt niet de beperking of ziekte, maar een betekenisvol leven van mensen centraal. De nadruk ligt op veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de mens. Ter ondersteuning van positieve gezondheid stimuleren we gezond gedrag en een gezonde leefstijl, zodat inwoners goed voor zichzelf kunnen zorgen, zich gezond en fit voelen, mentaal welbevinden ervaren, zingeving en kwaliteit van leven ervaren en kunnen meedoen. Sport en bewegen levert een belangrijke bijdrage aan een positieve gezondheid. In plaats van directe doorverwijzing bij zorgvragen naar de zorgsector, kunnen oplossingen ook juist worden gezocht in beweging en gezonde leefstijl. Het verbinden van en samenwerking met partners zoals sportverenigingen en –organisaties, het onderwijs, huisartsen, fysiotherapeuten, sportscholen, ergotherapeuten, leefstijlcoaches en voedingsdeskundigen is hierbij nodig. Sport en bewegen biedt in de basis een breed, toegankelijk en makkelijk vindbaar aanbod. Hierdoor wordt inwoners de mogelijkheid geboden om het beste uit zichzelf te halen en hun talenten te ontdekken, om deze vervolgens op eigen kracht verder te ontwikkelen.

2.4 Vitale sportverenigingen

Het versterken van de vitaliteit van verenigingen door het versterken van de organisatiekracht en maatschappelijke rol in een gezonde sportomgeving.

Organisatiekracht
Borne kent een gevarieerd sport- en beweegaanbod van ruim veertig sportaanbieders en verenigingen en samen zijn zij een voorliggende voorziening in de Bornse samenleving. Zij verzorgen een sport- en beweegaanbod, bouwen op vrijwilligers, brengen mensen letterlijk en figuurlijk in beweging en dragen zorg voor sociale cohesie binnen de club. Een vitale sportvereniging beschikt over zowel organisatiekracht als maatschappelijke oriëntatie. Organisatiekracht bestaat uit een duidelijk beleid, een goede ledenopbouw, een sterk technisch kader (bestuur, trainer en coaches), een goede accommodatie en gezonde financiën. Van belang voor het verenigingsleven is het vrijwilligersbeleid, een positieve sfeer en een veilig sportklimaat. Zodra de organisatiekracht op orde is, heeft een club ook meer aandacht om invulling te geven aan hun maatschappelijke taken.

Maatschappelijke rol
In de praktijk ervaren sportverenigingen ook dat het wel eens lastig is om organisatiekrachtig te zijn en daarnaast alle (maatschappelijke) rollen te vervullen. Het binden van leden en het vinden van voldoende vrijwilligers blijft een uitdaging, terwijl de behoeftes van sporters veeleisender worden. Ook door de coronacrisis is de betrokkenheid bij de verenigingen verminderd en kost het tijd en energie om weer een goede doorstart te maken. Door het versterken van het netwerk van verenigingen en door de inzet van professionele ondersteuners kan de kracht van verenigingen en het plezier van de vrijwilligers voor sport en bewegen weer vergroot worden. Zo kan een ‘verenigings- en/of parkmanager’ helpen met het ontwikkelen van een visie en beleid en daarmee een lange termijn perspectief schetsen. Verenigingsondersteuners / buurtsportcoaches kunnen helpen met het creëren van een sportaanbod voor speciale doelgroepen en daarmee ook verbindingen leggen naar zorg, welzijn, onderwijs, inclusie en andere maatschappelijke organisaties.

Veilig Sportklimaat
Sociaal en veilig sporten is steeds vaker onderwerp van gesprek en het is goed de clubs handvatten te geven om onsportief gedrag, grensoverschrijdend gedrag, agressie en (verbaal) geweld te voorkomen en hier een goed beleid op te hebben (bijv. vertrouwenspersoon).

Gezonde sportomgeving
Een gezonde sportomgeving bestaat uit o.a. een gezonder voedingsaanbod in sportkantines en horeca van sportaccommodaties, rookvrije sportterreinen, verantwoord alcoholgebruik en gezondere sportsponsoring.

2.5 Motorische ontwikkeling

Het stimuleren van de motorische ontwikkeling en vaardigheden van de jeugd, waarmee een goede en gezonde basis voor de toekomst wordt gelegd.

Motorische ontwikkeling
Goede motorische vaardigheden vormen mede de basis voor een gezond en actief leven in de toekomst. Als kinderen meer en beter bewegen, zijn ze fitter, hebben ze meer kans op een gezond gewicht en beleven meer plezier aan sporten en bewegen. Voor de lichamelijke, geestelijke en sociale ontwikkeling van kinderen is sporten en bewegen van groot belang. Van jongs af aan de motorische vaardigheden stimuleren kan worden opgepakt door de kinderopvang, scholen, sportverenigingen en gemeente door het ontwikkelen van een visie op een doorgaande leerlijn van 0 tot 12 jaar.

Kinderopvang
Jonge kinderen zijn meestal erg actief en willen graag van alles ontdekken. Veel bewegen en spelen blijkt in de praktijk echter niet altijd vanzelfsprekend te zijn. Er ligt een uitdaging om zowel de sociale als fysieke omgeving te verbeteren en hiermee de beweging te stimuleren. Kinderopvangorganisaties worden gestimuleerd om in hun visie aandacht te hebben voor het bewegen van het jonge kind.

Basisonderwijs
Voor een goede ontwikkeling van de motorische vaardigheden hebben kinderen minimaal twee keer per week bewegingsonderwijs van een ALO-opgeleide vakleerkracht nodig. Vanaf 2023 is dat tevens de norm waaraan het onderwijs moet voldoen. De kinderen leren daardoor beter bewegen, gaan bewegen leuker vinden, ontdekken hun (beweeg)identiteit, leren samenwerken en leren spelen. Kinderen blijven als effect daarvan langer actief via buitenspelen en sport. Met het onderwijs ontwikkelen we een visie waarin naast het bewegingsonderwijs, ook andere beweegactiviteiten zowel onder als na schooltijd worden geïnitieerd. Daarnaast hebben de HBO-gekwalificeerde buurtsportcoaches aandacht voor dataverzameling, motorische screenings en een leerlingen-volgsysteem. Hiermee worden de motorische ontwikkelingen goed in kaart gebracht, kan er gedifferentieerd les worden gegeven, wordt er vroegtijdig gesignaleerd en doorverwezen waar nodig.

Sportverenigingen
Ook binnen sportverenigingen is er steeds meer aandacht voor een brede motorische basis voor kinderen. Tijgeren en rollen over het veld, springen en klauteren over obstakels of gewoon even een balletje schoppen, gooien en vangen; zo gaan de trainingen voor de jongste jeugd er in de toekomst steeds meer uitzien. Er wordt dus niet alleen sport-specifieke trainingen gegeven voor de jeugd, maar juist een brede motorische training. Wij sluiten graag aan bij deze ontwikkeling en vervullen hierin een stimulerende en ondersteunende rol.

3. Vooruitblik

Jaarlijks zal er per schooljaar / sportseizoen een Programmaplan Sport en Bewegen worden gemaakt: Een omschrijving van projecten en activiteiten die door het team van de buurtsportcoaches wordt georganiseerd en/of uitgevoerd in samenwerking met diverse maatschappelijke partners. Borne Sport hoopt ook de komende jaren weer een belangrijke bijdrage te kunnen leveren aan een gezonde leefstijl, vitaliteit, ontmoeting, verbinding, motorische ontwikkeling en participatie. Zoals al aangegeven bij de inleiding: “We winnen veel met sport en bewegen”.

